

Балада „Хасанагиница”

„Хасанагиница” је једна од најлепших епско-лирских песама. Спада у баладе. Први ју је пронашао и забележио италијански путописац Алберто Фортис и објавио у својој књизи путописних записа „Пут до Далмације” 1774.године у Венецији. Због своје уметничке лепоте, преведена је на више језика. На енглески језик превео ју је Валтер Скот, на немачки чувени песник Гете, на француски Проспер Мериме, а на руски језик Пушкин.

Ову песму баладом чини то што њена радња интензивно тече, догађаји се брзо смењују и условљавају трагичну судбину Хасанагинице. Сваки од тих догађаја постаје битан за Хасанагиницу, јер сваки доноси психички потрес, бол и патњу, који избија у први план. Тако се непрестано преплићу епско и лирско, до краја песме.

Вук Стефановић Караџић је у своју прву „Пјеснарицу” унео властиту редакцију Фортисове „Хасанагинице”. Она представља велико одступање од оригинала и у њој стоји: „Њему посла свилене хаљине.”¹ Чак ни сам Вук није био задовољан својом прерадом и трудио се да „Хасанагиницу” нађе живу у народу. Пошто не успева да је пронађе одустаје од своје прве редакције, дајући предност Фортисовој верзији². Међутим, велики број Вукових измена има своје место у коначној редакцији „Хасанагинице”. Вуку су сметала спорна места, али није успео да пронађе права решења за њих. Заправо, у коначној верзији остало је спорно место у облику „убошке хаљине”. Много година касније појавила се и Миклошичева верзија, тј. „сплитски рукопис” за који је Миклошич доказао да је послужио као основа Фортисовој верзији.³

Ватрослав Јагић уочио је да стихови 80-84 Миклошичеве верзије представљају извесне проблеме у тумчењу и анализи песме. Јагић се посебно задржао на изразу „ubosci aglinu”.

Мајка дарује децу поклонима према узрасту, јер их све види, осим најмлађег. Пошто се оно још увек налази у бешици, мајка му шаље дарове на уобичајен начин, који је задржан све до данас.

И ага и Хасанагиница, неколико пута, зову своју децу „сиротицама”, а све због тога што наслућују трагичну будућност.

Чак се и у наше време, верује да су деца без родитеља „сироте”, посебно ако остану без мајке. У овој балади, деца губе мајку, па их зато оба

¹ Мала простонародна славеносербска Пјеснарица издана Вуком Стефановићем у Бечу, 1814.године, стр.116

² Вук Караџић, Српске народне пјесме, књига III, Беч, 1846.године, песма 80, стр.527-533

³ Ф.Миклошич, наведено дело, стр.413-489

родитеља називају „сиротицама”. У том контексту, деца јесу „сироте”, али нису убога.

Може се наслутити да реч „убог” представља један степен емоционалне градације. Оно што отац и мајка осећају и мисле о својој деци, не може се градирати. Са осећањем мајке и дубоким доживљавањем будуће судбине деце, не може се ништа у овој балади поредити. Поступајући у складу са обичајима несрећна Хасанагиница од почетка до краја песме остаје мајка. Од оног тренутка када је Хасан-ага изрекао наредбу:

„Не чекај ме у двору б’јелому,
ни у двору ни у роду мому.”⁴

тежиште певања се помера: Хасанагиница се више не јавља као жена (супруга), као да то више није ни битно. Сада у први план излази Хасанагиница „мајка која пати за својом децом”. Чује се јаук мајке, која мора да остави петоро деце, али и јаук због „срамоте” од других, пред другима. Њено порекло да је „од добра рода”, доведено је у питање. Други ће је оговарати, а она ће бити немоћна да објасни прави разлог.

С тачке гледишта радње, детаљ са „убошким хаљинама” значио би да жена жели да се заустави како би мужу упутила прекор, а не толико ради деце. Овај детаљ је јасан Хасанагиничин протест и одступање од психолошке структуре, али и од душевности жене. Хасанагиница је жена која је измучена, жена која на увреду није узвратила увредом и која је у себи задржала још само онолико снаге да се прекрије дугим покривачем. На тај начин покрива своју узнемиреност, јер је дуга копрена симбол тешке унутрашње патње, али и неке танане наде да ће под велом бити мање изложена патњи, због своје деце. Али, глас деце поново је враћа у реалност, па се она одазива и дарује сву своју децу. Готово идиличну слику даривања прекидају Хасанагине оштре речи, које представљају последњу увреду. Свестан трагичности ситуације и коначности женине одлуке, Хасан-ага казује речи као јасан израз немоћи и пораза, чиме више није у могућности да заустави управо оно што је сам покренуо.

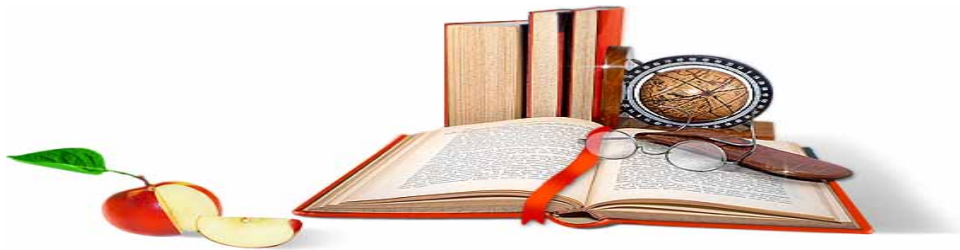
Однос са децом се огледа кроз три дела радње: на почетку, кад кћери теше престрашену мајку речима „сврати нам се”, у смислу доћи, посети нас па иди, тек да се видимо и на тренутак будемо заједно. Затим, у првом опроштају, који је посебно наглашен љубављу према најмлађем и у другом опроштају, кад гласови синова дозивају мајку. У њиховом гласу и позиву зазвучала је чежња за мајком. Мајка то сасвим добро осећа због чега ће и плива невероватно снажних осећања испунити њено биће. Првенствено, обузеће је неизмерна патња, али у тренутку када бол достиже врхунац оглажава се хладан и рушилачки глас Хасан-аге:

⁴ Љ.Николић, Б.Милић, Читанка за I разред средње школе, стр.52, ЗУНС, 2006. година, Београд

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET



NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com